

Aan de voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	BVE/B/2001/50229		10 januari 2002
Onderwerp		Doorkiesnummer	
Raden van toezicht Bve			

In mijn brief van 29 juni 2001 (*kenmerk BVE/B/2001/22201*) heb ik toegezegd, u nader te zullen informeren over mijn zienswijze ten aanzien van de raden van toezicht in de Bve-sector. Tijdens het Algemeen Overleg Beroepsonderwijs van 17 oktober 2001 kwam dit onderwerp al uitvoerig aan de orde. Naast het betuigen van steun voor het door mij verwoorde standpunt werd er vanuit uw Kamer aangedrongen op een heldere wettelijke voorziening. Met deze brief informeer ik u over de uitgangspunten die ik voor ogen heb bij de invoering van de raden van toezicht.

Momenteel kent de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) een scherpe scheiding tussen enerzijds het bevoegd gezag (zijnde het bestuur van de rechtspersoon) en anderzijds een college van bestuur, ofwel een centrale directie (zie hiervoor artikel 9.1.4 WEB). Aan een college van bestuur kunnen door het bevoegd gezag taken en bevoegdheden overgedragen worden. Van deze mogelijkheid tot overdracht van bevoegdheden is op grote schaal gebruik gemaakt, al kan een college van bestuur, gelet op de huidige wettelijke systematiek, niet volledig in de plaats treden van het bevoegd gezag. Wezenlijk voor bestuurlijke modernisering acht ik dat bij een dergelijke overdracht van bevoegdheden binnen instellingen wordt voorzien in adequaat intern toezicht op de uitoefening van de bij het college van bestuur geconcentreerde bevoegdheden. Deze

opvatting wordt breed gedeeld¹. Op deze wijze wordt een heldere taakafbakening tot stand gebracht met een strikte scheiding tussen bestuur en toezicht: de rollen en bijhorende verantwoordelijkheden binnen een instelling zijn op deze wijze beter en duidelijker te onderscheiden en dat past in een beleid dat naast meer verantwoordelijkheid van de instellingen en zelfsturing ook meer publieke verantwoording met zich meebrengt.

Wel wil ik benadrukken dat het interne toezicht niet de plaats kan innemen van het ook noodzakelijke onafhankelijke externe toezicht op het reilen en zeilen van de instellingen. Maar wel kan een helder gepositioneerde raad van toezicht een belangrijke toegevoegde waarde hebben.

De door mij beoogde aanpassing van de WEB moet aan instellingen de keuze geven om bij een (nagenoeg) volledige overdracht van bevoegdheden van het bevoegd gezag aan het college van bestuur, het bevoegd gezag en college te laten samenvallen: het college van bestuur wordt dan het bevoegd gezag. De huidige wettelijke belemmeringen daarvoor wil ik wegnemen. Naast het college van bestuur als bevoegd gezag is er dan een raad van toezicht met een aantal eigen bevoegdheden. Ik wijs er nogmaals op dat de instellingen vrij zijn om van deze mogelijkheid al dan niet gebruik te maken. Deze keuzemogelijkheid doet ook recht aan de vrijheid van onderwijs. Wellicht ten overvloede merk ik hier nog op dat deze brief alleen gaat over de situatie dat sprake is van een college van bestuur en dat dit geen gevolgen heeft voor onderwijsinstellingen met een centrale directie.

Ik vind het in een stelsel met ruimte voor zelfsturing door de actoren passend dat voor de vormgeving van een raad van toezicht in de WEB alleen het essentiële wordt opgenomen. De Bve Raad heeft in zijn notitie over meervoudige publieke verantwoording van mei 2001 een helder beeld geschetst van een goede bestuurlijke inrichting van een instelling, een notitie die zeker effect voor de bve-sector zal hebben. Dat is ook goed, want het initiatief voor de verdere invulling en totstandkoming van een raad van toezicht na aanpassing van de WEB dient in mijn visie bij de Bve Raad en de instellingen zelf te liggen. Dat de notitie breed gedragen wordt door het veld sterkt mij in deze opvatting.

Met de Bve Raad heb ik inmiddels afspraken gemaakt over een branchecode die deze raad zal ontwikkelen. Deze branchecode is

¹ Zie respectievelijk het advies over het Eindrapport Evaluatie WEB van de Onderwijsraad, pag 27-28, het Eindrapport van de Stuurgroep Evaluatie WEB, pag 104 en de notitie Meervoudige publieke verantwoording van de Bve Raad, pag 3.

een complement van de beoogde wetgeving. In een branchecode voor de raden van toezicht en de colleges van bestuur zal de Bve Raad de positie, de onderlinge verhouding, de taken en bevoegdheden en de (personele) profielen van beide organen opnemen. Deze branchecode wordt door de Bve Raad in nauwe samenspraak met zijn leden ontwikkeld. Afspraak is ook om deze ontwikkeling af te stemmen met het wetgevingstraject.

In mijn opvatting kan de invulling van de raad van toezicht gebeuren in de vorm van een drieslag:
over de instelling en vormgeving van de raad van toezicht wordt een beperkte regeling in de WEB opgenomen;
dit wettelijk kader wordt door de Bve Raad op brancheniveau verder ingevuld in de vorm van branchecodes voor de personele invulling, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van college van bestuur en raad van toezicht en het zelfcorrigerend vermogen van de raad van toezicht, zoals de Bve Raad heeft geschetst in zijn notitie;
de instelling geeft uiteindelijk zelf uitwerking en invulling aan de raad van toezicht onder meer in de profielen voor leden van college van bestuur en raad van toezicht.

De wetswijziging impliceert voor de instellingen die van de geboden mogelijkheid gebruik willen maken het volgende:
toezicht houden en besturen worden niet (langer) in één orgaan gecombineerd;
er komt daardoor een duidelijke scheiding tussen bestuur en toezicht;
het college van bestuur wordt het bevoegd gezag;
het college van bestuur bestuurt de instelling en de raad van toezicht ziet daarop toe;
de colleges van bestuur zijn rechtstreeks door de minister en door andere belanghebbenden aan te spreken, op de wijze waarop ook het bevoegd gezag aanspreekbaar is;
de raad van toezicht opereert voor de instelling.

De precieze inhoud van het op te stellen wetsvoorstel is nog onderwerp van beraad. De uitkomst van het overleg tussen mij en de Bve Raad zal ik hierin in ieder geval betrekken.

Ik ga ervan uit, u met deze brief voldoende over mijn zienswijze geïnformeerd te hebben. Van de verdere voortgang zal ik u op de hoogte houden.

Hoogachtend,
De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

drs. L.M.L.H.A. Hermans